

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21-01-26404 האיגוד הישראלי לעיתונות
תקופתית נ' ארגון העיתונאים בישראל

3 ביולי 2021

לפני: כבוד השופט גיא הימן

התובעים: 1. האיגוד הישראלי לעיתונות תקופתית (ע"ר), 580132629
2. עליזה ז'זק, ת"ז 055523906
3. יצחק פרי, ת"ז 008110595

נגד

הנתבעת: ארגון העיתונאים בישראל (ע"ר), 580690667

בשם התובעים: עו"ד דר' שני רופא
בשם הנתבעת: עו"ד אמיר בשה; עו"ד חן ויסברג

פסק-דין

1. לאחר שקילה, עיון ושמיעתם של טיעונים משלימים על-פה, באתי לכלל מסקנה כי על אף הפגיעה, הכרוכה בכך לתובעים, אין פעולה מידתית יותר מדחייתה של תובענה זו על הסף. באת-כוחם המלומדת של התובעים עשתה כל שיכלה עבור שולחיה אלא, שהעמדה המשפטית אשר הציגו אלה לא תוכל, בשום פנים, לתמוך בתביעתם. אינך נדרש לבירור מקיף של התובענה, שניב את אותה תוצאה בדיוק אך יהא כרוך בהכבדה ממשית של הוצאות-הצדדים ושל טרחתם.

2. נהיר כי בין שתי העמותות – תובעת 1 והנתבעת – שוררת יריבות מקצועית, אפילו חריפה. כל אחת מהן, לשיטתה, מבקשת לשמש פְּה נכון לציבור של עיתונאים וכל אחת מהן רואה, כנדרמה, את האחרת מתחרה על פלח זה של ייצוג. שלא כפי שטועים לא אחת בעלי-דין לחשוב, יישובה של יריבות שכזו אינו עובר בהגשתה לבית-המשפט של תובענה בלשון-הרע. תובענה כזו, אפילו אם אינה מגעת כדי תביעת-“השתקה” בכל מאפייניה, אינה מן הכלים שיכול או צריך המשפט להעמיד לרשותם של נצים מסוגם של בעלי-הדין אשר לפני.

3. בתמצית מלינים התובעים – עמותת “האיגוד הישראלי לעיתונות תקופתית”; יושבת-הראש שלה ומנהלה הכללי – על מכתב, ששיגר אליהם עורך-דין, מנהל המחלקה המשפטית בנתבעת, ביום 16.12.2020. במכתב הזה יוחס לתובעת 1 מצג-שווא בייצוגם של מי, שלפי הנטען אינם עיתונאים כלל. בלשון-המכתב:

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 26404-01-21 האיגוד הישראלי לעיתונות
תקופתית נ' ארגון העיתונאים בישראל

3 ביולי 2021

"העמותה [תובעת 1] מציגה עצמה כמי שמייצגת עיתונאים, ובין היתר מנפיקה 'תעודות עיתונאי' לחבריה, גם אם אינם עיתונאים, ואף שולחת נציגים למועצת העיתונות על תקן של 'נציגי עיתונאים'. מדובר במצג שווא, שכן רבים מהנושאים ב'תעודת עיתונאי' מטעם העמותה והחברה בה אינם עיתונאים" (הנספח הראשון לכתב-התביעה).

"בהתנהלות זו", קבלה הנתבעת, "יש כדי פגיעה במעמד וביכולת התפקוד של העיתונאים בישראל, שאותם ארגון העיתונאים [הנתבעת] מייצג, וזאת באמצעות הצפה של תעודות עיתונאי פיקטיביות לכאורה וייצוג עיתונאים ללא כל סמכות או בסיס. מדובר גם בפגיעה בעקרון השקיפות, ובעקרונות יסוד של התנהלות הוגנת וסבירה, ואף הטעיה של המצטרפים לאגודה [תובעת 1] [נ] גם בפגיעה במועצת העיתונות ובתמהיל שעומד בבסיסה (שס).

בהמשכו של אותו מכתב התבקשה תובעת 1 לנקוט שתי פעולות: הבהרה, לציבור ולמועצת-העיתונות, בכלל זה באמצעותו של אתר-האינטרנט שלה, כי התובעת אינה מייצגת עיתונאים פעילים; וחדילה מניפוקן של התעודות שהיא מנפיקה. "במידה שלא תפעלו בנדון", סיכם מנהלה של המחלקה המשפטית בנתבעת, עורך-הדין אייל וייס, "אנחנו שומרים על זכויותינו לפעול בכל אפיק משפטי רלוונטי, לרבות פנייה לערכאות משפטיות, לרשם העמותות וללשכת העיתונות הממשלתית" (שס).

4. שלושה ענינים קמים ועולים מקריאתו של המכתב הזה. ראשית, ספק ממשי הוא בעיני כולם מדובר "בפרסום", כדרישתו של הסעיף השני לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965. לא זו בלבד, שמכתב זה לא יועד "לאדם זולת התובעים" – לשונו של סעיף 2(ב)(1) לחוק, אלא שכתב-התביעה ראה נסיבה יחידה ובה עלול היה המכתב להגיע לאחרים: העובדה כי לא נרשם בכותרתו "חסוי" (פסקה 30 לכתב-התביעה). נמענו של המכתב היה, לבדו, מנהלה הכללי של תובעת 1, הוא תובע 3 דכאן. שני נמענים ב"העתק" הופיעו בתחתיתו של המכתב – יושב-הראש והמנהל הכללי של הנתבעת-השולחת, כלומר הנתבעת גופה ואיש זולתה. הנתבעת לא עשתה דבר – ומכל מקום כתב-התביעה לא טען כי עשתה – להפצתו של המכתב לנמענים אחרים. אפילו לא נרשם "חסוי", לא דיבר כתב-התביעה ולו בראשית של נסיבה – כנדרש בסעיף 2(ב)(2) לחוק

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21-01-26404 האיגוד הישראלי לעיתונות
תקופתית נ' ארגון העיתונאים בישראל

3 ביולי 2021

איסור לשון-הרע – ומכוחה עלול היה המכתב להגיע לאחרים. רק בכתב-התשובה הושמעה, לראשונה, טענת-העובדה כי המכתב הגיע לידיעתם של אחרים. כל מקום היה לכלול גרסה עובדתית זו כבר בכתב-התביעה. כתב-התשובה לא נועד, ואינו מורשה לפי הדין, להשלים את שהחסיר כתב-הטענות המקורי.

5. שנית אפילו נקבע, לאחר שמיעתן של ראיות, כי המכתב הזה צלח את דרישת-ה"פרסום" שבחוק איסור לשון-הרע, נהיר על פניו, לפי לשונו הברורה של המכתב כי הוא מוגן בחסינות המפורשת, שהעניק החוק בסעיף 13(5) לפרסומים מן הסוג האמור. הוראתו של סעיף זה קובעת לאמור:

13. פרסומים מותרים [...]

(5) פרסום ע"י שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור;
[...].

זה מכבר נקבע בפסיקה כי "מכתב-התראה", הצופה אפשרות לנקיטתם של הליכים משפטיים ולא רק בבתי-המשפט אלא בכלל, כמוהו כפרסום על ידי בא כוחו של בעל דין, תוך כדי דיון לפניו של גורם, האוחז בסמכות שיפוטית או מעין שיפוטית. פרסום שכזה מוגן מפניהן של תביעות בלשון-הרע (רע"א 1104/07 עו"ד חיר נ' עו"ד גיל, פ"ד סג(2) 511 (2009); רע"א 43/11 עו"ד הרם נ' זקס, החלטתו של כבוד המשנה לנשיאה, השופט אליעזר ריבלין (פורסמה באתר הרשות השופטת, 28.8.2011); ע"א 7517/17 גואטה נ' מיטלפונקט (פורסם באתר הרשות השופטת, 11.11.2018); רע"א 4512/20 מנו ספנות בע"מ נ' בלס, החלטה של כבוד השופטת דפנה ברק-ארז (פורסמה באתר הרשות השופטת, 14.10.2020)).

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 26404-01-21 האיגוד הישראלי לעיתונות
תקופתית נ' ארגון העיתונאים בישראל

3 ביולי 2021

המכתב הנדון הוא, בדיוק, מכתב שכזה ואין נדרש לברר דבר נוסף על אודותיו. המכתב שוגר בידי של עורך-דינה של הנתבעת ולא בידי איש זולתו. הוא הציג רשימה של דרישות לביצוע. הוא התרה כי אם אלו לא תמולאנה, שומרת הנתבעת על זכותה לנקוט הליכים משפטיים, בבית-המשפט או אצל רשויות-המנהל ואוחזות בסמכויות של הכרעה לגבי פעולות-התובעת.

טענה, שלפיה אין הנתבעת אוחזת ב"סמכות" לשיגורו של מכתב כזה, לא רק שהיא משונה על פניה שכן לא אדע מאין ניטלת סמכות שכזו, אלא שאין היא מעלה ואינה מורידה לאפיונו של פרסום נטען זה. כך היא גם טענה הגורסת כי הליך משפטי, אילו ננקט, לא היה עולה יפה. הפסיקה, המכירה בחסינותו של "מכתב-התראה", אינה דורשת כי מכתב כזה יהא מבוסס על עילה טובה. דומה כי אף אין היא מחייבת את נקיטתו, בסופו של יום, של הליך משפטי על אף שיגורו של מכתב מקדים לו.

כל ניסיון לבוא חשבון עם הנתבעת על ששיגרה את המכתב הזה – והתביעה שלפני היא, בדיוק, ניסיון לבוא עמה חשבון על כך ודומה כי אף להרתיעה מלהוסיף ולפעול בנושאים שהועלו בו, חוטא לרציונאל אשר מכוחו העניק הדין – המחוקק וההלכה הפסוקה, את החסינות המדוברת. תכליתה של חסינות זו היא לאפשר חופש-פעולה בנקיטתם של הליכים משפטיים ובבירורם, בלי שאימת-העוולה של לשון-הרע תהא כחרב מתהפכת מעל לראשם של הגורמים, הנוטלים חלק בהליכים שכאלה. חשיבותם של חופש-הגישה לערכאות ושל הכוח לנהל הליך משפטי רבה, בעיני הדין, מן הצורך להגן על שמו הטוב של מושא ההליכים הללו אף כי נהיר שהשם הזה עלול להיפגע בשל נקיטתו של הליך כזה ואף של פעולות מכינות לקראתו. מן הטעם הזה התגייס הדין וחסם, כך פשוט, תביעות בלשון-הרע ככל שהן נוגעות לפרסום, שנעשה בגדרו של הליך משפטי או לפני נקיטתו. כל שחר לא מצאתי לטענה כי המכתב אינו מן הסוג המדובר – טענה שלא נטענה כלל בכתב-התביעה (אף לא בכתב-התשובה) והושמעה, בעלמא, אך בתשובה על פה, באולם-הדיונים ולפי שאלתו של בית-המשפט, לכתב-ההגנה.

6. שלישית ואחרונה עולה מן המכתב שעליו מלינים התובעים כי לתובע 3, באופן אישי, אין כל עילה כלפי הנתבעת. המכתב אמנם מוען אליו, אלא שהיה זה בכובעו הארגוני כמנהלה הכללי של התובעת. שלא כמו תובעת 2, שנכתב כי היא עצמה "כלל אינה עיתונאית", המכתב לא השמיע כל טענה אישית כלפיו של תובע 3 או בענינו. התובע, גם לשיטתו של כתב-התביעה, לא קנה לו כל מעמד בהליך זה, שכן שום יריבות משפטית לא קמה בינו, באופן אישי, לבין הנתבעת.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 26404-01-21 האיגוד הישראלי לעיתונות
תקופתית נ' ארגון העיתונאים בישראל

3 ביולי 2021

7. מודעת, או שלא, לקושי בעילה של לשון-הרע, פרשה התביעה את כנפיה אל מחוזות אחרים של המשפט. עד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ולחוק יסוד: חופש העיסוק היא הגיעה. על כך יש להצר לא רק משום שעילות אחרות שהועלו אינן אחוזות בדבר – חוקי-היסוד בדבר-זכויות האדם אינם מקימים לנתבעת שום חובה, במשפט האזרחי, כלפי מי מהתובעים; הטלתה של אחריות בעולה של תרמית מחייבת הצגתו של נזק-ממון, שגם לפי התובעים לא נגרם למי מהם ורשלנות מחייבת השתכללות של יסודות-ההתרשלות וחובת-הזהירות, שאין להם בסיס כאן – אלא שענין אחד כמו חמק מהכרתם של התובעים. פסיקתם של בתי-המשפט יישמה כלל מפורש של ייחוד-עילה בתביעות מכוחו של חוק איסור לשון-הרע. במקום שבו אין הדינים של לשון-הרע מאפשרים הטלתה של אחריות, אין הדין מאפשר מזור בדברי-חקיקה אחרים (רע"א 7205/16 ד"ר שוורץ נ' ד"ר צולר, בפסקאות ד' וה' לפסק-דינו של כבוד המשנה לנשיאה, השופט אליקים רובינשטיין (פורסם באתר הרשות השופטת, 9.4.2017)). במלים פשוטות, הטוען ללשון-הרע יכול למצוא את תרופתו אך בחוק איסור לשון-הרע ובכללים הנוהגים לפיו ולא בשום דין נזיקי זולתו. משקצרה ידו של החוק הזה להושיע – אין הפתרון מצוי במקורות-חקיקה אחרים.

8. די בכל אלה לדחייתה של התביעה. מעבר לדרוש להחלטה בשלב-הסף אומר את מה, שחוזר ונשנה – ללא תקנה – בתביעות בלשון-הרע. כוונתי היא לסכומה של התביעה. כאן נתבעו לא פחות מ-300 אלף שקלים. לשאלתו של בית-המשפט כיצד נתגבש הסכום הזה הושבה תשובה, שגורה בפיהם של תובעים בלשון-הרע ולא מספקת, כי היה זה פרי של מכפלה אריתמטית גרידא של הסכום, הנקוב בסעיף השביעי לחוק לפיצוי ללא הוכחתו של נזק (פרוטוקול, בעמ' 5, ש' 9-7). אילו שופה בית-המשפט בסכום הזה בכל פעם, שהונחה לפניו תובענה שהיא תוצאה של פעולה חשבונאית ואינה אחוזה בדבר זולתה, דומה כי אפשר היה לוותר על אגרות-ההליכים האחרים כולם. זוהי גישה נפסדת וחסרת-שחר, שראוי לשרשה. העובדה כי דבר-חקיקה זה, כאחרים, נקב סכום של תקרת-פיצוי במסלול שללא הוכחתו של נזק אינה משמיעה, כל עיקר, חירות לתובע לחבר, לכפול או לחלק את הסכום הזה במספרם של דברי-לשון-הרע שהוא מצא או במספר-נמעניהם ולגבש, רק על בסיס זה, סכום של תובענה. לא לכך נועדה התקרה הזו ולא כך הולם לנקוט הליכים לפניהן של ערכאות. דרך כלל, זאת ידענו, מובילה מכפלה שכזו לסכום מופרז של תביעה, שאין לו שום אחיזה בפסיקה בענינים של לשון-הרע וגורר נתבעים להוצאות גבוהות מן הנדרש בהגנה על ענינם. הכבירה זו – דינה לשוב ולפקוד את כיסם של התובעים כך, בין שיש צדק בתביעתם ומקל וחומר אם אין לה תקומה, כמו במקרה שלפני.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21-01-26404 האיגוד הישראלי לעיתונות
תקופתית נ' ארגון העיתונאים בישראל

3 ביולי 2021

9. התביעה נדחת. בתוך 15 ימים ישלמו התובעים, יחד ולחוד, לנתבעת, שכר-טרחה של עורכי-דין בסך, כולל מע"מ, של 21,500 ש"ח. בקביעתו של סכום זה נלקחו בחשבון סכומה הגבוה של התביעה; טעמי-התוצאה, המפורטים לעיל; השלב המוקדם שבו הסתיים הבירור והנקוב בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000. כפי שכבר ציינתי, אילו נתבררה התביעה בשמיעתן של ראיות היו ההוצאות – גבוהות במידה ניכרת. איחור יוסיף הפרשי-הצמדה ורבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מיום-החיוב האמור ועד למועד-התשלום בפועל.

ניתן היום, כ"ג בתמוז התשפ"א, 3 ביולי 2021, שלא במעמד-הצדדים.

גיא הימון, שופט

